

249); «*sudari* de lens: sudarium», Busa-N.; «Fugiu, fugiu, pastors --- / la neu és lo *sudari* ab que traydora fada / vos vol amortallar ---», *Canigó* IV, 261. N'és duplicat *suera* 'drap que es posa sobre l'esquena d'una bèstia de càrrega'; a Eiv. definit «*suera*: sudadero», PzCabr.; aranès *šüdəra*, *šüd-*; Sopeira *suera*; en algun punt de Ribag., i a Llitera, *sudera*, amb detalls semàntics, Krüger (BDC XXIII, 115).

ALTRES CULTISMES: *Sudació*. *Sudoral*; *sudorífic* [Belv.], i els cpts. *sudorífer*, *sudorípa*. *Exsudar*; *exsudació*. *Transsudar*; *transsudació*. *Insudació*.

Dessuar-se o *desassuar-se*. *Dessuador*: 'tros de xarpellera per sobre l'espina de l'animal i per sota el bast' DBal.; però a ciutat són coneguts els *dessuadors* rentables que es posen sota l'aixella les persones, sobretot dones, per evitar la fortor de suor assecat. *Entresuar*, *entresuat* («estic entresuat» DTo. 1647, s. v. *suar*); «aquest home sempre està entresuat» (solia dir el meu suau i inoblidable mestre Massó i Torrents, d'un erudit amic, de no gaire condícia); *entresuor* [Belv.]; *entresuament*. *Ressuar*.

Suar, dial. per *sollar* *Suara*, V. *sus* i *ara* *Suarda*, *suardós*, V. *suar* *Suari*, V. *suar* *Suasíó*, *suasiu*, *suasori*, V. *persuadir*

Suassana, mall., geraniàcia de flors rosades, sembla una alteració mossàrab de l'ar. *sussāna* 'lliri' per una contaminació (potser a manera de cpt. *suar*+*sanar*) *Suat*, V. *suar* *Suatge*, V. *suar* i cf. fr. *soulager* a *SUAU*

SUAU, del ll. SŪAVIS 'dolç', 'suau'. □ 1.ª doc.: Llull, *VidesR* etc.

«Deguéis prehicar *suavetat* e *suau* fos», *Blanq.* II, 83.9; «Déus és *suau* de sa bontat, / de son saber e sa volentat / --- / Cell qui és *suau* per dever / e per virtuts a conquerer, / ha *suau* saber e voler; / hom és *suau* ab pietat / --- / Déus, qui ha tan gran potestat, / ama tan gran *suavetat* / que volc ésser pres e ligat / --- *suau* --- *suau* --- / *suavetat* ---», *Cent Noms de Déu*, XLIV, v. 1ss. També se'n podrien citar exs. com els que addueixen l'*InvLC* de la *Passió* (CoDoACA XIII), Fenollar, i *Albertò de Bret.* (612), el *DAG*. del seu recull d'Eiximplis, *Alcm* de BMetge, Eiximenis, StVicentF etc.; «Tirant --- dix-li —quin remey dareu en ma persona, que l'Emperador ve? —Ay trista, dix la Princesa ---—. Prestament féu posar a les donzelles davant la Emperadriu, y ell, ab *suau*s passos, lo posaren dins un altra cambra, e posaren-li molts matalafs dessús ---», JnMartorell (Ag. II, 371.14).

En textos occitanitzants, com Cerverí, Guillem de Cervera etc., o almenys en llurs mss., és freqüent que aparegui en la forma *suzau*, per ultracorrecció segons el model *suar*/oc. *suzar*.

Com adv. figura en Desclot, Jaume I, Muntaner: «... con dos viatges hi hagren fets les galees... e s començà a fer alba, ells tots *suau* vengueren a la vila de la Gatuna, e ordonaren --- no haguessen d'altre cura mas que --- ferissen per la vila ---» (fets de 1283, Casac. II, 16.10, § 70); «los filosofos tant volien fugir

a ira, que tostemp parlaven *suau* ---», Eiximenis (*Terç*, 359v^o); i veg. també el gloss. de *VidesR*; també es troba, però, des d'antic *suauement*, des de Llull, de vegades amb el sentit de 'a poc a poc' (Testament de Serradell, v. 1161).

Altrament *suau* en català és mot de to popular (a diferència del cast. *suave* o fr. *suave*), no menys que oc. ant. *suau*, *soau*, it. *suave*, tant com en llatí, amb la diferència que les llengües romàniques n'han eliminat el significat material i propi 'dolç, de gust ensucrat', i conservat només el translàtic; amb el qual, però, l'ha mantingut la nostra llengua en ús general¹ i invariable fins avui: «La Malehida: Veuse-l' aquí, mirau sa gegantina altura / --- / A voltes dins ses coves de vidre, sona y canta: / lo viatger ou música *suau*, sota sa planta / --- / lo pont de neu se trenca que amaga la gelera² / ---», *Canigó* IV, v. 64; una forma *suau*e que llegim en el *ThPu*. d'OPou deu ser err. tip., pels impressors xurros que compongueren el text («VEU *suave* y pomposa», «SABORS --- fort y picant: acer; cosa *suave* y picant: acutus», 170, 194).

DERIV.: Un *suavar* no s'ha provat que hagi estat mai català: el que el *DAG*. data del S. XIV és *assuavar*; *Cauliac* és un text estranger traduït, que no aspirava al cat. genuí; i Andreu Febrer ni tan sols pretenia estar realment en català. *Assuavar* sí, per bé que poc usat: «L'hom diligent / --- / onsos, leons / --- / fa mansuets / --- / lo mul e mula, / trets de la dula, / ab mos e trava / los *assuava* / ---», JRoig (*Spill*, 6736); sobre el problemàtic *assuavir*, veg. I, 460a47ss.

El normal era *assuaujar*: «per aquel goig refrenà e *assuaujà* en partida sa tristícia», Llull (*Blanq.* I, 249.3); 'amansir', Eiximenis (*Terça*, *NCL*. VI, 36), «la segona sí és per *assuuejar* nostre senyor Déu, qui, jatsia que Ell no s'adelit en nostres penes en quant són penes ---», *Dones*, § 330 (f° 225v1, cf. I, 460a4ss). Prové d'una base llatina *SUAVIARE* de la qual sortiren també oc. ant. *assuaujar* o *suaujar*, fr. ant. *soagier*, després canviat en *soulager* sota la influència de *soulas* SO-LAÇ (cf. *suatge* a *SUAR*). *Assuaujament*. *Assuauvenç*(ia) (?). *Assuavejar* (??). *Suavitzar* [-isar, Belv.]; *suavitador*, -tzació. *Insuau*. *Suavitat*: «--- *suavetat* / d'on és vestida caritat», Llull (*Rims* I, 137).

En llatí *suavis* resultà d'una reducció de l'itàlic *suāduis* 'dolç, agradable', indoeuropeu *suāduis* (> grec comú *huādús*, àtic *hādús*, germ. *sueti-* > angl. *sweet*, neerl. *zoet*, al. *süßs*); del mateix mot itàlic, conservant-hi la -d-, és derivat el verb *suādēre* ('tornar agradable'), 'convèncer', que alguna vegada es va usar com a cat.

Suadir en el S. XV, amb els derivats *suasió*, *suasiu*, *suasor*. Però només els seus dos derivats verbals *persuadere* 'convèncer del tot' i *dissuadere* 'treure del cap, dissuadir' foren duradorament manllevats pel català.

Persuadir [S. XV, Egidi Romà, Tomic]: «*Libere litaris tuendo viaticum*, / quants als mafomètics oferís la vida, / tu 'ls *persuadires* de lur greu fallida / quant te preparaven de *morte damnicum*», Gaspar de Verí, a. 1502;³ «el pobre home s'escarrassava --- tractant de *persuadir-lo* --- tots aquells sermons --- eren inútils davant la voluntat d'acer d'aquella ---», NOller (*Febre*